

Lista Fuglestasjon 2018

Nattravn (*European Nightjar, Caprimulgus europaeus*) Lista fyr 1. mai 2018. Det er første gangen arten ringmerkes ved fuglestasjonen. Foto: Jonas Langbråten.

Aïda López

Overvåking 2018

Lista Fuglestasjon gjennomførte i 2018 sin 29. sesong med overvåking av fugletrekket i området ved Lista Fyr. Overvåking foregikk fra 15. mars–10. juni og 15. juli–15. november med standardisert nettfangst og trekkteillinger.

Av resultater kan nevnes at tallene i den standardiserte vår- og høstfangsten på Lista Fuglestasjon var hhv. 9,3 % høyere og 15,7 % lavere enn gjennomsnittet (1990-2017). Den ekstremt tørre og varme sommeren medvirket nok til at enkelte arter trivdes og greide seg godt og hadde høye antall på høsten, mens tørken generelt slo ut negativt på produksjonen til flertallet av arter, som hadde tall langt under normalen.

I løpet av 2018 ble det revidert ringmerkingsdata ved Lista Fuglestasjon og justert materialet for fugler som er fanget i standardrunden senere enn 6 timer etter soloppgang. For de fleste arter innebærer dette små endringer.

Våren

Temperaturen for hele våren var mer enn 2°C høyere enn normalen, mens nedbør kun lå på ca. 45 % av normalen, noe som gjorde at våren ble ekstremt tørr. Lite nedbør sammen med høye temperaturer kan ha påvirket hekkesuksessen under reirtiden positivt for mange arter. Det var noen dager med sterke østlige vinder, men det meste av sesongen var det lite vind. Derfor ble nettene åpnet relativt sett i mange dager (totalt

Lista Fuglefestival 2018: Morgenstemning og forventning på vollen ved Lista fyr lørdag 25. august. Foto: Jan Erik Røer.

11 dager uten ringmerking på grunn av været, sammenlignet med 24 dager i 2017).

Ringmerking: 918 fugler ble fanget av 47 forskjellige arter. Mange av trostene ble ringmerket i tall over gjennomsnittet. Dette gjaldt svarttrost og måltrost, men også de normalt mer fåtallige artene rødvingetrost og ringtrost. Andre arter av småtroster hadde et litt mer blandet resultat. Antallet rødstruper var under normalen mens rødstjert var over. Antallet steinskvett var under gjennomsnittet, mens antall buskskvett var over. Finkene og spurvene hadde generelt svært lave ringmerkingstall. Gjerdesmett hadde den tredje høyeste sesongnoteringen på Lista. Gransanger og munk ble ringmerket i antall langt over normalen, i tråd med deres økende trend i overvåkingen. For andre sangere, som løvsanger, tornsanger, hagesanger og møller, var fangsttallene over gjennomsnittet. Dette kan tyde på at det uvanlig gode været i mai ga god utslag på fangsten. Våren 2018 ble den første nattravnen fanget ved fuglestasjonen.

Overvåkingen av steinskvettens hekking i stasjonsområdet ble gjennomført, og både voksne og unger fikk fargeringer. Det er vanskelig å si nøyaktig hvordan hekkesesongen var, siden prosjektet begynte i 2015 og vi har begrenset med data. Vi kan imidlertid i det minste konstatere at det ikke har vært et dårlig år. 16 reir ble funnet i fyrområdet (Gunnarhaug, Vågsvollvåien) og alle foreldrene ble ringmerket. Også 20 unger fikk fargeringer.

Observasjoner: Den første arten som utmerket seg spesielt våren 2018 var duetrost, som ble observert i rekordantall på fuglestasjonen. Arter som ble observert i spesielt høye antall om våren var storskarv, toppskarv, vendehals, skjærpiplerke, munk og granmeis. Det var et relativt lavt antall sjøfugl på trekk våren 2018. Lite vind fra nordvest var trolig medvirkende til dette. Sjøorre, havhest, tyvjo, polarjo, krykkje, sildemåke, hettemåke, makrellterne og rødnebbterne ble observert i klart lavere antall enn gjennomsnittet (1990 – 2017).

Østsanger (Greenish Warbler, *Phylloscopus trochiloides*) Lebeltet sør, Lista fyr 20. august 2018. Ett av fem norske funn dette året. Foto: Benjamin Grimsby.

Også mange vadere var fåtallige, inkludert sandlo, heilo, tundralo, vipe, sandløper, myrsnipe, brus-hane, småspove og storspove. For vadefuglene var skogsnipa det eneste positive unntaket. I stasjonsområdet på Lista ble det heller ikke i 2018 noen hekking av vipe. Dette er fjerde året på rad at arten ikke lykkes med hekking i området, der den kun for få år siden var en tallrik hekkefugl.

Selv om median dato for ringgåstrekket på Lista er 27. mai, og arten alltid har blitt sett fra 26. til 31. mai, ble de fleste av dem sett på trekk allerede den 21. mai i 2018. Dette er ikke bare 6 dager tidligere enn forventet, men også den tidligste datoen de har trukket forbi Lista siden 1990.

Høsten

Temperaturen var over 1°C høyere enn normalen for hele høstperioden. Nedbøren var mindre enn normalen i juli og oktober, mens det regnet mer enn gjennomsnittet i august og september. Det var mange dager med sterk vind i løpet av september. På grunn av værforhold åpnet vi ikke alle nettene mange dager.

Ringmerking: 3557 fugler ble fanget av 65 forskjellige arter. På Lista hadde møller, torsanger, hagesanger, munk, gransanger og tornirisk særlig lav forekomst i høstfangsten. Løvsanger var den eneste sangeren som ble ringmerket i normalt antall om høsten. Rødstrupe, rødstjert,

gråfluesnapper og trekryper var arter med lave fangsttall ved fuglestasjonen høsten 2018. Ingen invasionsarter utmerket seg med tall over normalen i 2018.

Observasjoner: Tellingene av sjøfugltrekk om høsten på Lista ga svært høye antall for brunnakke, siland, islom, havsule og toppskarv. Ærfugl og svartand ble derimot sett i lavere antall enn normalt. Sjørørre og havelle ble sett i antall under normalen. Alkekongen var også fåtallig. Bare 570 individer ble registrert, og dette var dermed et av de laveste antallene som er påvist av arten siden 1990. Gjennomsnittet om høsten for denne arten ved stasjonen er 4889 individer.

Sjeldenheter

På Lista ble tre nye fuglearter for stasjonsområdet observert: Kuhegre, flekksnipe og lappugle. I tillegg ble arter som silkehegre, egretthege, steppehauk, avosett, alaskasnipe, svartehavsmåke, nattravn, isfugl, bieter, amursvale, sitronerle, asiasvartstrupe, busksanger, østsanger, rødtopp-fuglekonge og rosenstær påvist.

Publikum

Fuglestasjonen har fortsatt med å guide skoler og private besøkende om våren. Tilsammen har rundt 100 besøkende fått omvisning i samarbeid med Besøkssenter Våtmark Lista.

Flekksnipe (Spotted Sandpiper, Actitis macularia) Lista fyr 9. september 2018. Fuglen hadde tilhold på Lista en ukes tid, og gledet et stort antall besøkende ornitologer og fotografer med sitt nærvær. Funnet er det første for Lista og Vest-Agder samt funn nr. åtte for Norge. Foto: Gunnar Gundersen.

Perleugler (Boreal Owl, Aegolius funereus) Lista fyr 27. oktober 2018. Det ble fanget 28 perleugler på Lista i 2018. Fangsten foregår om natta og ved bruk av lyd, og er derfor ikke en del av den standardiserte fangsten. Foto: Bjørn Frantzen.

Full konsentrasjon på ringmerkingskurset når man lærer om myting, alders- og kjønnsbestemmelse. Foto: Aïda López.

Vi tilbød også i 2018 ringmerkingskurs for nybegynnere. Dette er en kombinasjon av 2,5 t teori og 10 t praksis i feltet. Standardisert ringmerking, identifikasjon, biometriske målinger, alder, kjønn og myting er noe av innholdet. To kurs ble utført med totalt 9 deltakere fra hele Norge.

Vår årlige Fuglefestival ble feiret med fest og aktiviteter gjennom den siste helgen i august. Det var en vellykket helg med sosiale arrangementer. Det var Bird Race, foredrag av Klaus Malling Olsen, grilling og ringmerking-omvisning på søndag.

Bemanning

Aïda López García har vært ansatt som stasjonsleder i 2018. Rubén Piculo Mateo har vært ansvarlig for gjennomføringen av feltarbeidet både vår og høst. Fuglestasjonen hadde 7 frivillige fra Tyskland, Nederlands, Italia, Norge og Spania. De fikk opplæring og bidro ved fuglestasjonen i 2018.

Forskning

Egen overvåkingsrapport er utarbeidet og oversendt Miljødirektoratet som gir støtte til prosjektet. Materialet fra stasjonen har vært vesentlig i to vitenskapelige artikler som ble publisert i 2019.

Deltakerne på ringmerkingskurset lærte seg bl.a. å alders- og kjønnsbestemme gråtrost (Fieldfare, *Turdus pilaris*). Foto: Jan-Egil Eilertsen.